

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 571/2017-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], toho času [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou ŠÁŠIK & Partners, s. r. o., Sokolská 18, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Jaroslav Šášik, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu vedenom pod sp. zn. 1 T 9/2016 zo 14. februára 2017 a základného práva podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2 Tos 32/2017 z 21. apríla 2017

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], toho času [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného spoločnosťou ŠÁŠIK & Partners, s. r. o., Sokolská 18, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Jaroslav Šášik, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu vedenom pod sp. zn. 1 T 9/2016 zo 14. februára 2017 a základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 32/2017 z 21. apríla 2017.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie v štádiu súdneho konania, a to pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. V rámci vedeného trestného stíhania bol sťažovateľ uznesením okresného súdu zo 6. augusta 2015 v spojení s uznesením krajského súdu z 18. augusta 2015 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

3. Sťažovateľ po predchádzajúcich neúspešných žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu podal 14. februára 2017 ďalšiu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu spojenú s návrhom na nahradenie väzby zárukou dôveryhodnej osoby. Okresný súd uznesením sp. zn. 1 T 9/2016 zo 7. marca 2017 predmetnú žiadosť zamietol a neprijal ponúknutý prostriedok nahrádzajúci väzbu. Sťažnosť podaná sťažovateľom voči tomuto rozhodnutiu bola zamietnutá uznesením krajského súdu sp. zn. 2Tos/32/2017 z 21. apríla 2017 (ďalej aj „namietané uznesenie“), ktorý zároveň rozhodol o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

4. V sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sťažovateľ uvádza, že rozhodovanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 14. februára 2017, pokiaľ ide o prvostupňové konanie okresného súdu, nezodpovedalo požiadavke neodkladnosti a urýchlenosti rozhodovania o väzobných veciach. Sťažovateľ na tomto mieste argumentuje: *„Rozhodovanie okresného súdu o mojej žiadosti o prepustenie na slobodu, až po predloženie mojej väzobnej veci k odvolaciemu konaniu, presiahlo viac ako dva mesiace a trvalo presne od 14. februára až do 19. apríla 2017.“*

5. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej dôvodí, že sa krajský súd v namietanom uznesení nezaoberal a relevantne nevysporiadal so sťažnostnými námietkami o *„nezákonnosti a neústavnosti rozhodovania“* o jeho väzobnej veci.

6. V podrobnostiach sťažovateľ namietanému uzneseniu vytyka, že sa v ňom krajský súd vôbec nezaoberal namietanou nečinnosťou okresného súdu, ku ktorej podľa sťažovateľa došlo po vydaní prvostupňového rozhodnutia okresného súdu, teda po 7. marci 2017, a ktorá podľa neho trvala až do predloženia spisového materiálu s uplatnenou sťažnosťou krajskému súdu, teda do 19. apríla 2017. Sťažovateľ je takisto toho názoru, že namietané uznesenie má *„absolútne svojvoľnú a arbitrárnu povahu“*, a toto tvrdenie odôvodňuje takto: *„Odvolací súd potvrdil moje väzobné stíhanie, hoci nie je nevyhnutne potrebné a nemôže vychádzať z dôvodov, ktoré uviedol v napadnutom uznesení okresný súd, pretože tieto neboli spôsobilé legitimizovať moje dlhodobé zbavenie osobnej slobody.“* Napokon sťažovateľ vidí nedostatky rozhodnutia krajského súdu v jeho postupe, pretože krajský súd rozhodol o väzbe sťažovateľa v situácii, keď vedel, že sťažovateľ uplatnil voči všetkým sudcom krajského súdu námietku zaujatosti a súčasne podal návrh na postup podľa § 23 Trestného poriadku – odňatie a prikázanie veci inému súdu.

7. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 14. februára 2017 sp. zn.

1 T 9/2016, základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 32/2017 z 21. apríla 2017, namietané uznesenie zrušil a vrátil vec sťažovateľa krajskému súdu na nové konanie a priznal mu tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

9. Sťažovateľ v prvom rade vo svojej sťažnosti namietal porušenie požiadavky neodkladnosti rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby zo 14. februára 2017 v konaní pred okresným súdom vedeným pod sp. zn. 1 T 9/2016.

10. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky aj na rýchlosť tohto preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, predmetom ktorého je preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby. Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou (v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby z hľadiska čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a tiež z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná

na mesiac, ale na týždeň. Tejto požiadavke preto spravidla zodpovedá lehota konania nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca (III. ÚS 255/03).

11. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu bola okresnému súdu doručená 14. februára 2017 a okresný súd o nej rozhodol uznesením zo 7. marca 2017, teda s odstupom 21 dní. Toto uznesenie bolo vyhlásené v prítomnosti sťažovateľa, ktorý hneď po jeho vyhlásení podal proti nemu sťažnosť. Z príloh sťažnosti adresovanej ústavnému súdu zároveň vyplýva, že odôvodnenie tejto sťažnosti sťažovateľ doplnil až 23. marca 2017. Ústavný súd na tomto mieste upozorňuje, že moment doplnenia odôvodnenia sťažnosti, keď sa vytvára objektívna možnosť pre rozhodnutie o nej, je relevantný pre posúdenie požiadavky neodkladného rozhodovania vo vzťahu k druhostupňovému konaniu. Je zrejmé, že od uvedeného dátumu doplnenia sťažnosti, teda od 23. marca 2017 až do vydania druhostupňového rozhodnutia – 21. apríla 2017 uplynula doba 29 dní. Časový úsek od ústneho uplatnenia sťažnosti až do doplnenia jej odôvodnenia zo strany sťažovateľa predstavuje dobu, ktorú logicky nemožno pričítať na vrub konajúcich súdov, naopak, za predĺženie väzobného konania v dôsledku vlastnej pasivity o uvedenú dobu je zodpovedný sťažovateľ.

12. V zmysle citovanej judikatúry je doba nepresahujúca lehotu jedného kalendárneho mesiaca na jednom stupni konania z hľadiska záruk poskytovaných namietanými čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru štandardne akceptovateľná. Z predchádzajúceho bodu je zrejmé, že okresný súd pri svojom rozhodovaní o väzbe sťažovateľa stanovený limit jedného mesiaca neprekročil. Pokiaľ ide o technický úkon, a to predloženie spisového materiálu okresným súdom súdu druhostupňovému, možno konštatovať, že po doplnení odôvodnenia sťažnosti samotným sťažovateľom okresný súd zabezpečil predloženie spisu nadriadenému súdu v takom časovom rámci, že celková doba druhostupňového konania o podanej sťažnosti štandardne akceptovateľnú lehotu jedného mesiaca neprekročila. V kontexte uvedeného sa tak námietka sťažovateľa o porušení požiadavky urýchleného rozhodovania o zákonnosti trvania väzby v zmysle záruk vyplývajúcich z označených článkov ústavy a dohovoru v rámci konania okresného súdu javí ako zjavne neopodstatnená.

13. Vo vzťahu k namietanému uzneseniu krajského súdu ústavný súd poukazuje na § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri právoplatnom rozhodnutí vydanom v trestnom konaní je pre začiatok plynutia lehoty dvoch mesiacov podľa ustanovení zákona o ústavnom súde rozhodujúci moment náležitého oznámenia rozhodnutia sťažovateľovi, ktorým je buď vyhlásenie rozhodnutia v prítomnosti sťažovateľa alebo doručenie rovnopisu rozhodnutia (III. ÚS 90/03, III. ÚS 489/2016, III. ÚS 399/2017). Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

14. Sťažnosť sťažovateľa doručená ústavnému súdu 19. júla 2017 (na poštovú prepravu odovzdaná 15. júla 2017) bola vo vzťahu k namietanému uzneseniu podaná po uplynutí predpísanej zákonnej lehoty dvoch mesiacov, ktorá sťažovateľovi, ktorému bolo namietané uznesenie doručené 25. apríla 2017, uplynula 26. júna 2017. Sťažovateľ podal svoju sťažnosť vo vzťahu k namietanému uzneseniu krajského súdu oneskorene, pričom zmeškanie lehoty nie je možné zmysle citovanej judikatúry odpustiť. Ústavný súd preto sťažnosť posúdil v tejto časti ako oneskorene podanú a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ju ako takú odmietol.

15. S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2017